

ni doživel več, da je zagledala beli dan. Ker se nam je razodela želja, naj bi že današnji list slovenskemu svetu razglasil „Lado“, ni nam bilo mogoče v malo urah prečitati njenega gradiva vsega, al jako zanimiva se nam kaže po tem, kar obsega. Prozaični del obsega: životopis znamenite ruske pisateljce Elizabete Kulmanove (s podobo njeno), ktero je čísal Góthe sam. Na spominku njenem (umrla je leta 1825 v Petrogradu) stoji napis, da „bila je prva Rusinja, ki se je bila naučila grškega jezika, znala 11 jezikov in 8 jih govorila“; — „Ljubezen in domovina“, novéla po nemškem, — „Plevrat“, starozgodovinska povest, — „Angel miru“, novéla izvirna“, — „Savograd“, historična novela. — V vrsti pesem stoji „Blisk“ (poslovenjena po izvirni ruski E. Kulmanovi, ki jo je zložila že v 15. letu svoje starosti), — odlomek iz „Romeo in Julia“, — „Spomin na Bled“, — „Žrjavi“, — „Lastovka“, — „Slovenka“, — „Lahko noč!“ — „Vtopljeni zvon“, — „Bratom“, — „Moj dom“, — „Na gori“, — „V mraku“, — „Serenada“, — „Potočnice“, — „V spomin J. Vrbana“. — Pisatelj je mnogo, ki so stopili v kolo „Ladi“, ki se je prikazala v pravlični obliki, kakor jo terja „almanah“, ki ima tudi v roke priti našim domoljubnim Slovenkam.

* *Slovnica staroslovenskoga jezika. Spisal Ivan Berčič, svečenik (duhovnik) v Zadru.*

Gosp. Berčič namera izdati slovnico staroslovenskega jezika pisano v hrvaškem jeziku; glavni namen njeni je kazati, kakošen je staroslovenski jezik v vseh glagolskih knjigah, in z glagolico navesti primere. Cena knjigi na debelem papirji je 1 gold. 70 kr., na tankem pa 1 gold. 50 kr. za take, ki jo pri naročilu brž plačajo, — ki se pa brez predplačila naročijo, 2 gold. 20 kr. na debelem, 2 gold. pa na tankem papirji. Novci in naročila se pošiljajo v Zadar (Zara) gospodu izdatelju.

Tržačanom v prevdarek.

Iz Primorskega. — Kako potreben je Slovencem časnik, ki bi vsaki dan izhajal in večidel o političnih zadevah govoril, ni treba obširno dokazovati. Kaj, ko bi vi, predragi bratje v Trstu, začeli izdajati političen dnevnik? Ali mar mislite, da ne bi popustili Slovenci vseh nemških „zeitung“ in „gazzete“, ter si vaš časnik naročili? Gotovo, da, al prav izvrsten politikar bi moral biti in vsem potrebam vstrezati, kakor une tujke. Trst je ugodniše mesto, nego vse druge po Slovenskem, ker je namreč veliko tržišče ne samo za vse avstrijske, ampak tudi za druge omikanosne narode. Memogredé naj omenim, da med Slovenci je veliko trgovcev, in ti so navadno tudi pravi politikarji — zato si radi naročujejo „Oservatore“, „Triesterzeitung“ itd., da poleg politiskih tudi trgovske vesti berejo. Zakaj bi jim ne zadostoval ravno tako kak slovensk dnevnik? — Al dnevnik, to je, vsaki dan izhajoči časnik, bi moral biti, sicer ostane peto kolo. V Trstu izhaja mnogo časnikov različne barve, tudi Slovencem protivnih; zato bi bilo slovenskemu politikarju tam marsikaj pri roci, česar v drugih slovenskih mestih ni ne slišati ne viditi; tudi bi tam slovenski časnik ložeje prinašal izvirne daljnopisnice (daljnopisne vesti), nego drugdje, ako bi namreč zavoljo tega posla v družbo stopil z eno ali drugo tamšnjih „gazzet.“ Daljnopisnice pa morajo biti, zakaj brez njih bi bil današnji dan političen list maloveljaven, skoraj kakor jed brez solí. Tudi vodilnih spisov bi ne smelo manjkati — a ti naj bi obsegali kaj več, nego Slovenijo samo; odpadlo pa naj bi vse, kar je prenapetega, neslanega, brezbožjega. V Trstu ni sicer središča slovenskega, vendar menda dovolj dušnih in de-

narnih močí (gospodje Kalister in drugi), da se vstanovi političen dnevnik v slovenskem jeziku; saj ste tam tudi najprvi čitavnico imeli. Nujte toraj, bratje Tržačanje! pomislite, prevdarite, napnite svoje žile, pa bo! Naj ne straši Vas to, da bil je v Trstu nekdaž že političen časnik, pa je zamrl. Kjer je denarna moč, se vzdržuje časnik, če tudi nima izprva naročnikov kot listja in trave. Prisočnik.

Prijateljske pisma.

Spomini iz mojega življenja na suhem in na morji.

Poslal J. Tomše, vojaški duhoven, iz Celovca.

(Dalje.)

Tretje pismo.

Vrnimo se, prijazni bravci, spet nazaj v zlato Prago. Preslabo je moje pero, da bi pristojno mogel popisati vse lepote in znamenitosti tega mogočnega slovanskega mesta, pa tudi se mi to nekako nepotrebno zdi, ker so ga drugi že v „Novicah“ zadosti natančno popisali. — Omenim samo tega, da sem v postu 1855 v vojaški cerkvi na živinskem trgu v Pragi slovenski pridigoval vojakom, pa vsakikrat je tudi meščanov obojnega spola skorej polna cerkev bila, ki so me radovedno poslušali in tudi večidel vse razumeli. Dasiravno se slovenski jezik od českega mnogo razločuje, mi je vendar marsikter v jezikoslovji bolj izurjen Čeh rekel, da je moja slovensko pridigo po njenem zapopadku dobro razumel, čeravno ne vsake posamezne besede. Tudi meni se je v českem jeziku prav tako godilo. Posebno znamenito se mi je zdelo, da dostikrat čisto enake besede v českem vès drugačen pomen imajo, kakor v slovenskem. — Tako na priliko: kmet pomeni tudi „stari mož“; otrok „suženj“; hudi pomeni „ubogi“ ali „revni“ itd. O poslednji besedi naj povem neko smešnico: Moj laški strežaj Angelo je bil doslužil; domú so ga poslali, namesti njega pa mi nekega Kranjca za služabnika dali. Pred hišo, v kateri sem na mali strani v Pragi stanoval, je prodajala branjevka sadje in druge majhne brklarije. Nekega dne pritava stara ženica k meni v sobo ter se pritoži, da je moj France pri njej sadja kupil, pa ji je ponarejen deseták dal, kar je še le pozneje zapazila; pokaže mi ta borni papirček in reče: „Pane, prosim vas, aby mi vaš služebnik inej desetaček dal, ja toho nemužem uterpit, ja jsem huđa, — to je, po slovensko: „jez tega ne morem utrpeti, jez sem revna.“ Na to moj služabnik vès nevoljen reče: „Jez sem tudi hud, da me baba kaj takošnega obdolžuje.“ Smejaje sem mu povedal, da beseda hud v českem jeziku revnega pomenja, in ga tako potolažil.

Pozimi leta 1858 sem se poslovil od zlate Prage, kjer sem blizo 4 leta živel; bil sem namreč na lastno prošnjo k mornarski vojaščini prestavljen, iz Prage v Benetke, kjer je takrat ladja „Donau“, za ktero sem bil namenjen, ravno za daljno potovanje se pripravljala.

Daljno pot od Prage do Trsta, čez Brno, Dunaj, Gradec in Ljubljano sem naglo po železnici predrčal, in v Trstu se izročil morju na parobrodu, kateri me je srečno do kraljice morja v Benetke pripeljal.

Tukaj se je za me začelo vse novo in nenavadno življenje; ogledal sem veliko in imenitno mesto, ki je v svoji posebnosti okrog in okrog z morjem obdano, malo sebi enakih na svetu ima, pa ni mi bilo dano, da bi se bil sedaj dolgo tù mudil; najamem si čolnič in peljem se na svoj novi dom, na fregatto Donau, ki je v luki stala. — Ne morem vam, dragi bravci!